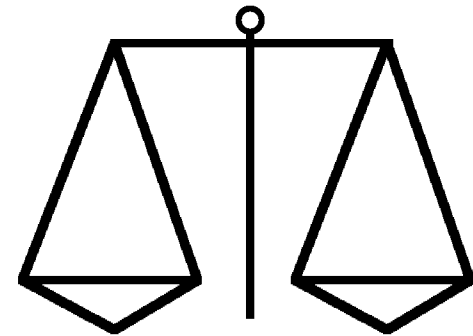

SĄD APELACYJNY
W KATOWICACH

- BIULETYN -

nr 1 / 93

Katowice 1993

S P I S T R E Ś C I

I.

Orzeczenia w sprawach karnych

str. 1 - 7

II.

Orzeczenia w sprawach cywilnych

str. 8 - 11

III.

Orzeczenia w sprawach z zakresu prawa pracy
i ubezpieczeń społecznych

str. 12 - 13

I

Orzeczenia w sprawach karnych

1. Działanie oskarżonego polegało na usiłowaniu sprowadzenia pożaru o jakim mowa w art. 138 § 1 kk, decyduje tu bowiem zamiar i działanie podjęte w celu jego bezpośredniego urzeczywistnienia, nie zaś zasięg ognia oraz rozmiary spowodowanej szkody. Okoliczność, że wczesne podjęcie akcji gaszenia ognia zapobiegło rozszerzeniu się ognia i jego przerodzeniu w pożar o którym mowa w art. 138§1 kk nie może prowadzić do oceny zachowania się oskarżonego jako tylko sprowadzenia bezpośredniego niebezpieczeństwa pożaru.

Wyrok SA w Katowicach z 18 lutego 1993 r.
sygn. akt II AKr 24/93

-
2. Okoliczność, że oskarżony będący osobnikiem wykazującym zaburzenia charakterologiczne i znajdującym się w specyficznym stanie napięcia emocjonalnego, dodatkowo odhamowany alkoholem - miał wydatnie zaburzoną ocenę sytuacji i samokontrolę- nie może być miernikiem oceny silnego wzburzenia. O usprawiedliwieniu silnego wzburzenia bowiem nie decyduje to, jaka jest odporność psychiczna człowieka lecz jaka jest istniejąca poza sporem przyczyna silnego wzburzenia i czy z punktu widzenia etyczno-społecznego jest ona do pewnego stopnia wybaczalna.

Wyrok SA w Katowicach z 10 lipca 1992 r.
sygn. akt II AKr 391/92

3. Przepis art. 157 § 2 kk wyczerpuje jednocześnie znamiona przepisu art. 155 kk ale obydwie te przepisy pozostają w zbiegu pozornym co oznacza, że należy stosować jedynie przepis art. 157 § 2 kk.

Wyrok SA w Katowicach z 26 listopada 1992 r.
sygn. akt II AKr 365/92

4. Uznano za trafne ustalenie dotyczące przekroczenia granic obrony koniecznej. Posłużenie się przez oskarżonego nożem wobec pokrzywdzonego, który nie był uzbrojony w żadne narzędzie oznacza niewątpliwie eksces intensywny i to nawet w sytuacji, gdy pokrzywdzony będący w tym zakresie napastnikiem miał zdecydowanie złą opinię jako osłownik agresywny i bezwzględny.

Wyrok SA w Katowicach z 26 listopada 1992 r.
sygn. akt II AKr 372/92

5. O potrzebie przeprowadzenia przy wydaniu opinii o stanie psychicznym oskarżonego badań dodatkowych decydują biegli lekarze psychiatrzy. Wartości dowodowej takiej opinii nie może podważyć samo przez się to, że wydano ją w warunkach ambulatoryjnych.

Wyrok SA w Katowicach z 26 listopada 1992 r.
sygn. akt II AKr 364/92

6. W każdej sprawie w której zachodzi podejrzenie popełnienia zbrodni zabójstwa lub innego przestępstwa skutkującego śmiercią człowieka /np. z art. 157 § 1 lub § 2, czy 152 kk/ elementarnym zadaniem postępowania karnego jest możliwie najdokładniejsze ustalenie bezpośredniej przyczyny zgonu i jego czasu, jak też mechanizmu powstania obrażeń ciała i stopnia ich ciężkości. Dokonanie takich ustaleń ma podstawowe znaczenie dla prawidłowego wykazania winy, jej zakresu i tym samym dla prawnej oceny czynu. Obowiązek wyjaśnienia powyższych okoliczności obciąża prokuratora.

Postanowienie SA w Katowicach z 31 marca 1993 r.
sygn. akt II AKz 58/93

7. Przepis art. 268 kpk przyznający stronom zażalenie na inne czynności niż postanowienia i zarządzenia odnosi się do postępowania przygotowawczego. W postępowaniu sądowym natomiast podlegają zaskarżeniu wyłącznie decyzje procesowe tj. postanowienia, zarządzenia a także zawarte w wyroku orzeczenia dotyczące kosztów postępowania i opłat /art. 374, 409 i 414 kpk

Postanowienie SA w Katowicach z 10 marca 1993 r.
sygn. akt II AKz 40/93

8. Skoro oskarżony nieprawomocnym wyrokiem został skazany za popełnienie trzech zbrodni rozboju w warunkach z art. 60 § 1 kk na karę łączną sześciu lat pozbawienia wolności - zgodnie z treścią art. 217 § 3 kpk stosowanie aresztu tymczasowego jest obligatoryjne. Odstąpienie od stosowania tego środka mogłoby więc tylko nastąpić w warunkach określonych w art. 218 kpk z zastrzeżeniem, iż szczególne względy nie przemawiają przeciwko uchyleniu aresztu tymczasowego.

Postanowienie SA w Katowicach z 24 lutego 1993r.
sygn. akt II AKz 34/93

9. Choroba sekretarki nie może być wprawdzie uznana za przyczynę od strony niezależną, usprawiedliwiającą niedotrzymanie terminu, to jednak fakt nie sporządzenia przez obrońcę rewizji w ostatnim dniu terminu 14-dniowego z tak białego powodu - jest uchybieniem tegoż obrońcy spowodowanym z jego winy. Zgodnie zaś z ustalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego uchybienie terminowi zawitemu do wniesienia rewizji z winy obrońcy - stanowi przyczynę niezależną od oskarżonego w rozumieniu art. 111 § 1 kpk i uprawnia sąd do przywrócenia terminu.

Postanowienie SA w Katowicach z 27 stycznia 1993 r.
sygn. akt II AKz 15/93

10. Przepisy kpk oraz utrwalony w orzecznictwie pogląd prawny wyrażony między innymi w uchwale Sądu Najwyższego z 30 maja 1989 r. sygn.V KZP 4/89 - OSNKW 1989r. nr 5-6, poz. 37 i w postanowieniu Sądu Najwyższego z 7 kwietnia 1970r. II CZ 37/70 -OSNCP 1971r.Nr 2 poz.32 - zapewniają stronie prawo do zwrotu rzeczywiście wyłożonych kosztów wynagrodzenia adwokackiego ale tylko pod warunkiem, że wysokość zapłaconego względnie umówionego wynagrodzenia zostanie wykazana Sądowi orzekającemu stosownym spisem najpóźniej przed zamknięciem ostatniej rozprawy. Ta przesłanka nie została jednak spełniona, gdyż pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego ograniczył się jedynie do podania wysokości należnych mu kosztów zastępstwa adwokackiego, ale okoliczności tej nie wykazał treścią umowy zawartej między oskarżycielem posiłkowym, a kierownikiem zespołu adwokackiego /postanowienie Sądu Najwyższego z 21 maja 1975r. sygn.IV PZ 24/75 - OSNCP 1976r. nr 3 poz. 50/. W tej sytuacji Sąd Wojewódzki władny był określić wysokość wynagrodzenia pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego w/g

własnej oceny przy czym wysokość ta mieści się w stawkach określonych rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z 4 czerwca 1992r. /Dz.U. 48 poz. 220 z 1992r/

Postanowienie SA w Katowicach z 27 stycznia 1993r.
sygn. akt II AKz 14/93

11. Przepis art. 299 § 1 pkt 2 kpk przewiduje możliwość zwrotu sprawy prokuratorowi w celu usunięcia istotnych braków postępowania przygotowawczego ale może to nastąpić tylko wtedy, gdy istnieje realna możliwość ich usunięcia.

Postanowienie SA w Katowicach z 21 października 1992 r.
sygn. akt II AKz 138/92

12. Wniosek o wznowienie postępowania na korzyść w razie śmierci skazanego złożyć mogą osoby enumeratywnie wyliczone w art. 476 § 2 kpk. Jest to norma o charakterze szczególnym różniąca się swoim zakresem od norm prawa cywilnego określających podmioty powołane do dziedziczenia. Stąd też krąg podmiotów uprawnionych do złożenia wniosku o wznowienie postępowania nie może pokrywać się z kategorią osób powołanych do spadku.

Postanowienie SA w Katowicach z 20 stycznia 1993r.
sygn. akt II AKo 13/93

13. Postanowienie o odmowie wyłączenia sędziów od rozpoznania sprawy nie zamyka drogi do wydania wyroku zaś skoro w rozdziale 2 działu II kpk brak jest przepisu szczególnego dotyczącego zażalenia na takie postanowienie - trafnie uznano, że środek odwoławczy nie przysięguje.

Postanowienie SA w Katowicach z 18 listopada 1992 r.
sygn. akt AKo 158/92

14. Skoro pokrzywdzony cierpi na poważną chorobę psychiczną, przewidziana w art. 174 § 3 kpk możliwość zastosowania trybu przesłuchania przewidzianego w tym przepisie przekształca się w obowiązek organu procesowego.

Postanowienie SA w Katowicach z 30 września 1992 r.
sygn. akt II AKo 122/92

15. Bezspornym jest, że przez okres 63 miesięcy wnioskodawca przebywając w zakładzie karnym był pozbawiony możliwości zarobkowania ponosząc tym samym szkodę materialną. Rozmiar tej szkody nie może być odnoszony do średniego miesięcznego wynagrodzenia ogółu pracowników w gospodarce społecznej ale do możliwości zarobkowych wnioskodawcy z okresu aresztowania i w tym dziale gospodarki w którym był on zatrudniony. Z wyliczonej sumy zarobków należy przy tym potrącić niezbędne koszty utrzymania, które wnioskodawca musiałby ponieść przebywając na wolności.

Postanowienie SA w Katowicach z 12 listopada 1992 r.
sygn. akt II AKo 148/92

16. Sąd Wojewódzki wyraził błędny pogląd prawny sprowadzający się do utożsamienia szkody z utraconym wynagrodzeniem za pracę. Tego rodzaju zawężenie pojęcia szkody jest sprzeczne z przepisami prawa cywilnego mającymi odpowiednie zastosowanie przy zasądzeniu odszkodowania za niesłuszne pozbawienie wolności. Zgodnie bowiem z art. 361 § 2 kc naprawienie szkody obejmuje nie tylko straty /damnum emergens/ lecz także korzyści, które mogłyby być osiągnięte gdyby szkody nie wyrządzono /luorum cessans/.

Postanowienie SA w Katowicach z 3 września 1992 r.
sygn.akt II AKo 108/92

II

Orzeczenia w sprawach cywilnych

1. Ustawa z dnia 21 czerwca 1990r. o zwrocie korzyści uzyskanych niesłusznie kosztem Skarbu Państwa lub innych państwowych osób prawnych /Dz.U.Nr 44, poz.255 zm. Dz.U.Nr 75 z 1991r. poz. 331/ stanowi szczególne uregulowanie pod względem przesłanek i podmiotów uprawnionych do zgłaszania żądania i nie może być interpretowana rozszerzająco. Do zastosowania art. 1 ust. 1 wymienionej ustawy może dojść jedynie w przypadku ustalenia, że uzyskanie niesłusznej korzyści z majątku Skarbu Państwa lub innej państwowej osoby prawnej przez niepaństwową osobę prawną było następstwem czynności prawnej lub decyzji administracyjnej przenoszącej własność lub inne prawo majątkowe na niepaństwową osobę prawną.

Wyrok SA w Katowicach z 25 sierpnia 1992 r.
sygn. akt I ACr 391/92

2. Przepisy prawa spółdzielczego nie wyłączają możliwości wytoczenia powództwa z art. 189 kpc.

Wyrok SA w Katowicach z 5 sierpnia 1992 r.
sygn. akt I ACr 365/92

3. Ogólna zasada wyrażona w art. 3 § 2 kpc nakładająca na Sąd obowiązek dążenia do wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności sprawy nie może być interpretowana w taki sposób, że Sąd powinien działać za stronę bezczynną, pomimo kierowanych do niej wezwań i świadomą skutków bezczynności.

Wyrok SA w Katowicach z 24 września 1992 r.
sygn. akt I ACr 382/92

4. Treść i forma oświadczenia mającego stanowić zadośćuczynienie za naruszone dobro osobiste winna być dostosowana do charakteru i sposobu naruszenia dobra i innych związanych z tym naruszeniem okoliczności. Ogłoszenie w prasie nie jest konieczne, gdy samo zdarzenie powodujące naruszenie dóbr osobistych nie było znane większemu gronu osób.

Wyrok SA w Katowicach z 24 września 1992 r.
sygn. akt I ACr 340/92

5. Ustawa z dnia 23 marca 1990r. o zmianie ustawy- Prawo lokalowe /Dz.U.Nr 32, poz.190/ uchylając nakaz wliczania do czynszu najmu lokali spółdzielczych spłat kredytu budowlanego, nie wprowadziła zakazu jego wliczania na podstawie umowy stron. Zawarcie w tym zakresie umowy ustnej jest dopuszczalne w świetle art. 660 kc a zachowanie w myśl art. 75 kc formy pisemnej ze względu na wysokość ustalonego czynszu jest zastrzeżone wyłącznie dla celów dowodowych

Wyrok SA w Katowicach z 25 września 1992 r.
sygn. akt I ACr 384/92

6. Użyty w zamówieniu dostawy zwrot "płatne z naszego konta" określa jedynie sposób zapłaty a nie miejsce spełnienia świadczenia i dlatego w braku innych uregulowań umownych w tym zakresie dla określenia miejsca spełnienia świadczenia ma zastosowanie przepis art. 454 § 1 ko.

Wyrok SA w Katowicach z 30 września 1992 r.
sygn. akt I ACr 413/92

7. Postawienie w sali wynajętej na przyjęcie weselne przedmiotów, które z uwagi na wymiary, ciężar i brak ustabilizowania stwarzają niebezpieczeństwo dla uczestników wesela, uzasadnia odpowiedzialność wynajmującego lokal za niezapewnienie bezpieczeństwa gościom weselnym.

Wyrok SA w Katowicach z 7 października 1992 r.
sygn. akt I ACr 498/92

8. Przepis art. 240 § 3 pkt 2 k.h. jest przepisem natury formalnej i musi być traktowany rygorystycznie. Protokół walnego zgromadzenia wspólników winien zawierać zgłoszony sprzeciw przeciwko powziętej uchwale lub conajmniej żądanie o zaprotokołowanie zgłoszonego sprzeciwu.

Wyrok SA w Katowicach z 9 października 1992 r.
sygn. akt I ACr 487/92

9. Dochodzenie wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z rzeczy stanowiącej współwłasność nie jest czynnością zmierzającą do zachowania prawa współwłaścicieli tylko realizacją prawa wynikającego z art. 207 ko, który zapewnia współwłaścicielom korzyści i przychody w wysokości odpowiadającej wielkości ich udziałów we współwłasności.

Wyrok SA w Katowicach z 9 października 1992 r.
sygn. akt I ACr 508/92.

10. Analiza przepisu art. 509 § 1 ko w związku z art. 90 prawa przewozowego i § 45 ust. 4 rozporządzenia Ministra Komunikacji z dnia 21 czerwca 1985r. w sprawie wykonania ustawy- Prawo przewozowe /Dz.U.Nr 29, poz. 128/ prowadzi do wniosku, że przelew wierzytelności wynikający z przepisów prawa przewozowego jest dopuszczalny.

Wyrok SA w Katowicach z 15 października 1992r.
sygn. akt I ACr 471/92

11. Stosownie do treści art. 17 k.r.i o.p., zawarte w przepisach art. 10 do 16 k.r.i o.p. podstawy unieważnienia małżeństwa wyliczone zostały wyczerpująco i przepisy art. 82 do 88 ko nie mają zastosowania do oceny ważności małżeństwa.

Wyrok SA w Katowicach z 16 października 1992 r.
sygn. akt I ACr 464/92

III

Orzeczenia z zakresu prawa pracy i ubezp. społ.

1. Dodatkowa adnotacja dokonana przez organ rentowy na decyzji, a rozstrzygająca o zasadności wniosku zgłoszonego w organie rentowym winna być traktowana jako normalna decyzja, tym bardziej, że objęta została również pouczeniem o sposobie zaskarżenia stosownie do obowiązujących przepisów - art. 477⁹kpc.

Postanowienie SA w Katowicach z 25 lutego 1993 r.
sygn. akt III AUz 2/93

2. Pracownik odwołany ze stanowiska w trybie art. 70 § 1 kp zachowuje prawo do wynagrodzenia określonego w treści art. 70 § 2 zd. 2 kp pomniejszonego jednak o wynagrodzenie za pracę uzyskane od innego pracodawcy u którego podjął zatrudnienie w okresie wypowiedzenia - art. 49 kp w zw. z art. 47 § 2 kp.

Wyrok SA w Katowicach z 7 października 1992 r.
sygn. akt III APr 54/92

3. Przepis art. 9 ustawy z 14 grudnia 1990r. o rewaloryzacji emerytur i rent dla osób, które ukończyły 80 lat, oraz o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym /Dz.U.Nr 92, poz. 540/ taksatywnie wymienia wzrosty i dodatki, które przysługują do rent i emerytur zrewaloryzowanych w myśl przepisów tej ustawy nie przewidując

dotatku dla osoby, która w czasie pobierania emerytury z powszechnego zaopatrzenia emerytalnego, opłacała składkę na Fundusz Ubezpieczenia Rolników z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego.

Wyrok SA w Katowicach z 14 maja 1992r.
sygn. akt III AUr 305/92

4. Przepis art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Milicji i ich rodzin /Dz.U. Nr 46 z 1988r., poz. 210 ze zm./ wyklucza, w zakresie uprawnień emerytalnych, możliwość traktowania przeszkolenia w Szkole Oficerów Rezerwy na równi ze służbą w Milicji, tak jak jest traktowana zasadniczo służba wojskowa.

Wyrok SA w Katowicach z 8 maja 1992r.
sygn. akt III AUr 261/92

5. W odniesieniu do osób dozoru i kierownictwa ruchu kopalń i przedsiębiorstw o których mowa art. 5 ust. 1 pkt 5 ustawy z 1 lutego 1983r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin w brzmieniu nadanym art. 8 ustawy z 24 maja 1990r. o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym /Dz.U. Nr 36, poz. 204/ nie istnieje wymóg przeprowadzenia połowy dniówek pod ziemią, dla uznania ich za pracę górniczą.

Wyrok SA w Katowicach z 21 maja 1992 r.
sygn. akt III AUr 114/92
